

Yıl: 2, Sayı: 5, Aralık 2015, s. 339-355

INESJOURNAL
ULUSLARARASI EĞİTİM BİLİMLERİ DERGİSİ
THE JOURNAL OF INTERNATIONAL EDUCATION SCIENCE

Erhan AKIN¹

TÜRKÇE DERSİNDE MULTİMEDYA DESTEKLİ ÖĞRETİM VE ARAÇLARININ KULLANIMINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ²

Özet

Bu çalışmada; Türkçe dersinde multimedya destekli öğretim ve araçlarının kullanımına yönelik öğretmenlerin görüşleri incelenmiştir. Belirlenen amaca ulaşmak için nitel araştırma yöntemi kullanılarak veriler yarı yapılandırılmış görüşme yolu ile elde edilmiştir. Öğretmenlerin, multimedya destekli öğretim ve araçlarının kullanımına yönelik sorulara verdikleri cevaplar, soruların ortaya koyduğu temalara göre kodlanarak incelenmiştir. Çalışma, MEB'e bağlı Muş ili Bulanık ilçesi merkez okullarında görev yapan 15 Türkçe öğretmenin görüşlerine dayanmaktadır. Öğretmenlerin; derslerde multimedya destekli öğretim ve araçlarını kullanma durumlarından hareket edilerek sorular hazırlanmıştır. Bu sorulara verilen cevaplar betimsel analiz yoluyla incelenmiş, analiz sonucunda ulaşılan sonuçlar yorumlanmıştır. Bu incelemeler sonucunda görüşlerine başvuru alan öğretmenlerin multimedya destekli öğretim ve araçlarını derste kullandıkları, bu yüzden öğrenci motivasyonlarının derste yüksek olduğu, öğrencilerin dersi anlamalarında kalıcılığı sağladığı, zamandan tasarruf edildiği şeklinde görüş belirtmişlerdir. Öğretmenlerin, Türkçe dersinde multimedya destekli öğretim ve araçlarını kullanarak ders işlemelerine karşılık sundukları önerilerde eksikliklerin var olduğu sonucuna da varılmıştır. Elde edilen bulgular ilgili literatür doğrultusunda tartışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Türkçe eğitimi, multimedya, öğretmen görüşü

TEACHER FEEDBACK ON MULTIMEDIA-AIDED TEACHING TOOLS USE IN TURKISH LESSONS

Abstract

In this study; The multimedia-aided teaching in Turkish and tools for use by teachers for feedback. Determined to achieve qualitative research method using the data obtained by way of the semi-structured interview. Teachers, multimedia-aided teaching and tool the use of the for we have the answers to the questions, the questions were coded according to

1 Yrd. Doç. Dr., Siirt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, erhanakin@siirt.edu.tr

2 Bu çalışmanın bir kısmı, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi bünyesinde 15-17 Ekim 2015 tarihlerinde Çanakkale'de düzenlenen VIII. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumunda bildiri olarak sunulmuştur.

themes. Depending on the Work, to the Ministry of Education Center school in the town of Mus province, Fuzzy 15 Turkish teachers is based on the reviews. Teachers; courses in multimedia-aided teaching and were questions of whether the means of movement. Given these questions, answers are descriptive analysis was examined through as a result of the analysis, interpreted the results achieved. As a result of this review the opinions referenced that teachers use in class multimedia assisted instruction and tools in the course of the student motivation is high, students understand the persistence, provided, in the form of opinion which save time. Teachers in multimedia-assisted teaching, Turkish and using the tools of course handling proposals submitted in response to the deficiencies for which there is concluded. The findings discussed in accordance with the relevant literature.

Key words: Turkish education, multimedia, teacher opinion

GİRİŞ

Temel dil becerilerinin bütün yönleriyle ele alınıp öğretildiği ders, Türkçe dersidir. Temel dil becerilerinin öğrenme yollarından birisi de uygulamanın olduğu ortamlardır. Bu ortamları en iyi şekilde oluşturmak ve dersin her kademesinde gerekli multimedya araçları kullanılarak öğretim yapabilmek Türkçe öğretmenlerinin kullanabilecekleri bir yöntem olabilir. Çünkü Türkçe dersinde dil becerilerini öğretmek için değişik yöntemler kullanılabilir. Yapılandırmacı eğitim sisteminde, öğrenciyi hayata hazırlamak en temel görevlerdendir. Öğrenilen temel dil becerilerinin geliştirilmesi ve bu öğrenmede kalıcılığın sağlanması için multimedya destekli Türkçe öğretimi başvurulan yollardan biri olabilir. Bu yöntemle Türkçe dersinde, temel dil becerilerin öğretimi hem eğlenceli hem de öğretilmesi daha kolay olabilir.

Teknolojinin gelişmesine bağlı olarak eğitim teknolojileri alanında da büyük ilerleme sağlanmıştır. Yapılandırmacı eğitim sisteminin hedefleri doğrultusunda teknolojinin imkânları kullanılmaya başlanmıştır. Hem sınavlara hazırlık için hem de derslerin daha etkili ve verimli olması için öğretmenin kullanabileceği multimedya araçları ve ortamları olabilir. Bu ortama ve araçlara sahip olmayan öğretmenler kendi ortamını kendisi oluşturabilir. Bilgisayarı ve yardımcı araçları olan ve bunları kullanabilen bir öğretmen, kendisine multimedya destekli öğretim ortamı oluşturabilir.

Multimedya; yazılı, görsel, sessel gibi araçların bir arada kullanılarak amaca ulaşmayı sağlayan ortamlar ve araçlardır. Öğrencilerin, eğitimden daha fazla faydalanmaları ve eğitim ortamına aktif katılmalarını sağlayacak olan multimedya ortam ve araçları sayesinde ders daha etkili işlenebilir. Multimedya ortam ve araçları bireylerin bir çok duyusuna hitap eden etkili bir yöntemdir ve bu yöntem öğrenmeyi, anlamayı olumlu yönde etkilemektedir (Çakmak, 1999). Öğretim teknolojisi kullanılarak hazırlanan öğrenme-öğretme ortamlarını daha çok duyuya hitap eden çevreler haline getirmek öğrenci motivasyon ve başarısını artırmaktadır (Akkoyunlu ve Yılmaz, 2005). Bilişim teknolojileri hayatımızın vazgeçilmezlerinden olmuş ve olmaya devam etmektedir. Hayatımızı kolaylaştırmak için kullandığımız bilgisayar, İnternet, telefon gibi bilişim araçlarının hayatımızda bulunma oranı her geçen gün artmaktadır (Bayhan, Olgun ve Yelland, 2002). Öğrencilerin iyi hazırlanmış video, animasyon ve grafikler vb. araçlardan oluşan çoklu ortam sayesinde ilgi düzeyleri yüksek, hedefe ulaşmaları daha kolay olabilir çünkü multimedya ortamı ve araçlarının derslerde kullanılması klasik araç gereçlere göre etkili ve eğlenceli olabilir (Yurdakul, 2004). Multimedya ortamı ve araçları eğitim ortamının

Türkçe Dersinde Multimedya Destekli Öğretim ve Araçlarının Kullanımına Yönelik Öğretmen Görüşleri

paydaşlarına gerçek yaşama yakınlık, kalıcılık, dikkat çekicilik ve esnek öğrenme ortamları gibi benzeri faydalar sunabilir (Arkün, 2007).

Bilgisayar, okul sistemlerine girerek öğretim alanında da kullanılmaya başlanmıştır. Öğrenme-öğretme ortamı oluşturmak amacıyla diğer araçlar gibi bilgisayarlar da geniş ölçüde kullanılmaktadır. Öğretim sürecinde önemli olan bilgisayarın seçenek olarak değil sistemi tamamlayıcı, sistemi güçlendirici bir öğe olarak kullanılmasıdır (Uşun, 2004). Multimedya ortam ve araçları ile işlenen derslerde öğrenmenin kalıcı olduğu, öğrencilerin güdülenmeleri ve derse yönelik tutumlarının iyi düzeyde olduğu vurgulanmıştır (Arıkan, 2006).

Multimedya destekli öğretim ve araçları tüm derslerde kullanılabilen ve Türkçe eğitiminde de etkili, verimli yöntemlerdendir. Temel dil becerilerin çeşitli araçlarla desteklenerek verilmesi, öğretmene ve öğrenciye birçok kolaylık sağlayabilir. Çünkü iletişim çağı olan bu çağda, sadece okuma yazma bilmek yeterli değildir. Artık temel dil becerilerinin sınıfta öğretilmesiyle öğretmenin işi bitmez. Hayatın her alanında kendine yer bulan teknoloji araçlarını okumak ve bilmek de dil becerilerinin iyi öğretilmesiyle olur.

2005 Türkçe Öğretim Programı, eğitim ortamında öğrencinin sorunların farkına varması ve bu sorunlara çözüm bulmak için harekete geçmesi için eğitim ortamının uygun olması üzerinde durur ve yeni yaklaşımlar sunar. Bu yaklaşımlarla öğrenciler, öğretmenin gözetiminde ve denetiminde; iletişim sürecinde aktif olması, bireysel ya da grup çalışmalarında aktif rol alması, öğrendiklerini kendi kendine inşa ederek bilgilerini kalıcı ve etkili hale getirmesine dikkat çeker (Akçay ve Şahin, 2012). Bunun için öğretmenlerin, programın amacından hareketle Türkçe derslerinde öğrencileri aktif hale getirme ve eğitim ortamının merkezine yerleştirme de çaba göstermeleri gerekir. Multimedya destekli öğretim, Türkçe öğretmenlerinin elini bu konu da güçlendirebilen yollardan biri olabilir.

YÖNTEM

Bu çalışma, Türkçe öğretmenlerinin derslerinde multimedya destekli öğretim ve araçlarını kullanma durumları ile ilgili görüş ve değerlendirmelerini tespit etmek için yapılmış nitel bir çalışmadır. Nitel çalışmalarda bir ya da birkaç durum derinlemesine araştırılabilir. Bu tür çalışmalarda, mevcut durum ve özellikler kendi doğasında incelenmeye çalışılmaktadır (Kaptan, 1998). Araştırmacı araştırdığı ortamdaki insanlarla ilgili merak ettiklerine yönelik sorular üzerinde yoğunlaşarak verileri; görüşme dökümleri, kayıt cihazları, kişisel belgeler vb. yollarla toplayabilir (Bogdan ve Biklen, 2007).

Katılımcılar

Katılımcılar; 2014-2015 öğretim yılında Muş ili Bulanık ilçesi merkez okullarında görev yapan 15 Türkçe öğretmendendir. Bu amaçla Türkçe dersi ilçe zümre toplantısında görüşmeye gönüllü olarak katılacak 20 öğretmen belirlenmiş ve onlardan randevu alınmıştır. 5 öğretmenle ön çalışma yapılmış ve bu çalışma için herhangi bir engel olmadığı anlaşılmıştır. Daha sonra 15 Türkçe öğretmeni ile çalışma başlatılmıştır. Bu öğretmenlere ait bazı bilgiler aşağıda belirtilmiştir:

Tablo 1: Görüşmeye katılan öğretmenlerin demografik özelliklerin dağılımı

		N	%
Cinsiyet	Bay	5	% 33
	Bayan	10	% 67
Hizmet yılı	1-3	11	% 73
	5 ve üstü	4	% 27

Veri toplama araçları

Türkçe öğretmenlerinin derslerinde multimedya destekli öğretim ve araçlarının kullanma durumlarını tespit etmek için yapılan bu çalışmada; veriler, nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği ile elde edilmiştir. Bu teknik, bireylerin görüşme esnasında kendilerine sorulan sorular karşısında davranışları, düşünceleri ve hislerinden hareketle verdikleri bilgileri toplamaya yarar (Yüksel, Mil ve Bilim, 2007). Görüşme tekniği genel olarak üç başlıkta incelenir: Yapılandırılmış görüşme, yarı yapılandırılmış görüşme ve yapılandırılmamış görüşme. Bu çalışmada yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile veriler elde edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği; araştırmacılara ayrıntılı şekilde bilgiye ulaşmayı sağlamaktadır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2008).

Türkçe öğretmenlerinin derslerinde, multimedya destekli öğretim ve araçlarını kullanma durumlarını tespit etmek için hazırlanan soru havuzundan literatür taraması ve uzman görüşlerinden hareketle yedi soruluk bir görüşme formu hazırlanmıştır. 5 öğretmenle yapılan ön çalışma sonucunda, çalışmanın yapılmasına herhangi bir engel olmadığı anlaşıncaya çalışmaya geçilmiştir. Türkçe dersi ilçe zümre toplantısında kendilerinden randevu alınan öğretmenlerin görev yaptıkları okullara gidilerek konu ile ilgili öğretmenlerle ön görüşme yapılmış, onlara bilgi verilmiştir. Ön görüşme sonrasında, soruların yer aldığı matbu form öğretmenlere verilmiştir. Öğretmenlere, konu hakkındaki görüşlerini bu formda belirtilen yerlere mümkün olduğunca detaylı ve dikkatlice doldurmaları konusunda bilgi verilmiş ve onlardan formlar doldurulduktan sonra formları tekrar kontrol etmeleri istenmiştir. Böylece öğretmenlerin daha dikkatli olmaları sağlanmaya çalışılmıştır. Öğretmenler, formu doldururken herhangi bir etki altında kalmamaları için yanlarında kimsenin olmamasına özen gösterilmiştir.

Verilerin analizi

Araştırmada, Türkçe öğretmenlerinin, derslerinde multimedya destekli öğretim ve araçlarını kullanma durumunu tespit etmek için yapılan görüşmelerde elde edilen veriler; betimsel analize tabi tutulmuştur. Betimsel analizlerde veriler, muhatapların sorulara verdikleri cevapların ortaya koyduğu temalara ve belirlenen kodlara göre organize edilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2000). Öğretmenlerin, multimedya destekli öğretim ve araçlarının kullanımına yönelik sorulara verdikleri cevapların ortaya koyduğu temalar, iki alan uzmanı tarafından bağımsız kodlama yoluyla kodlanmıştır. Daha sonra belirlenen ortak kod başlıkları altında bulgular incelenmiş ve yorumlanmıştır. Öğretmen görüşleri, alıntılarla belirtilmiştir.

Türkçe Dersinde Multimedya Destekli Öğretim ve Araçlarının Kullanımına Yönelik Öğretmen Görüşleri

BULGULAR VE YORUM

Çalışmada, öğretmenlerin Türkçe dersinde multimedya destekli öğretim ve araçlarının kullanımına ilişkin görüşleri nelerdir? sorusundan hareketle yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen bulgular ve yorum aşağıda belirtilmiştir:

1. *Türkçe Derslerinde Multimedya Destekli Öğretim ve Araçlarını (bilgisayar, projeksiyon, ses sistemi, tv, telefon, cd, vb. araçlar) Kullanıyor musunuz?* Katılımcı öğretmenlerin sorulan soruya verdikleri cevaplar incelendikten sonra ulaşılan sonuçlar, Tablo 2’de belirtilmiştir:

Tablo 2: Öğretmenlerin Türkçe dersinde multimedya destekli öğretim ve araçlarını kullanıp kullanmadıkları

Katılımcı	Evet	Hayır	f (Tekrarlanma Sıklığı)	Yüzde %
15	15	-	15	100

Tablo 2’ye göre, araştırmada görüşmeye katılan öğretmenlerin f (15) tamamının Türkçe derslerinde multimedya destekli öğretim ve araçlarını kullandıkları görülmektedir. Bu da Türkçe dersinde multimedya destekli öğretim ve araçlarının öğretmenler tarafından önemsendiğini gösterir. Katılımcı öğretmenlerin f (11) meslekte yeni olmaları ve teknolojiyle iç içe olmaları, multimedya destekli öğretim ve araçlarını kullanmalarına etki ettiği şeklinde yorumlanabilir.

2. *Türkçe derslerinde multimedya destekli öğretim ve araçlarını (bilgisayar, projeksiyon, ses sistemi, tv, telefon, cd, vb. araçlar) hangi amaçlarla kullanıyorsunuz?* Katılımcı öğretmenlerin, sorulan soruya verdikleri cevaplar incelendikten sonra ulaşılan kodlar, Tablo 3’te belirtilmiştir:

Tablo 3: Öğretmenlerin Türkçe dersinde multimedya destekli öğretim ve araçlarını hangi amaçlarla kullandıklarına ilişkin görüşleri

Örnek Cümleler	Kodlar	f (Tekrarlanma Sıklığı)	Yüzde %
“Kılavuz kitabımı bilgisayarıma (telefonuma) indirdim ve daha rahat kullanıyorum.” “Kılavuz kitabındaki bazı etkinlikleri projeksiyon cihazıyla tahtaya yansıtarak etkinliği daha verimli ve hızlı işliyorum.”	Kılavuz dijital kullanma kitabını ortamda	8	53
“Multimedya destekli öğretim ve araçlarını kullandığım derslerde öğrencilerim daha dikkatli ve istekli oluyor.” “Dersle ilgisi olmayan bazı öğrencilerim bu araçları kullandığım zaman derse karşı hep üst seviyede dikkat gösteriyor.”	Derste öğrenci motivasyonunu Sağlama	9	60
“Multimedya destekli öğretim ve araçlarını kullandığım zaman dersi hem daha iyi anlatıyorum hem de öğrencilerim daha iyi anlıyor.” “Bazen anlatmakta zorlandığım ya da tekrarlamak istediğim bazı konu ya da kavramları internetten bulduğum etkinliklerle daha rahat anlatıyorum.”	Öğretimi kolaylaştırma	15	100

<i>"Yazım ve noktalama kurallarıyla ilgili hazırladığım slaytlarla dersi anlatınca daha verimli olmuştur."</i>			
<i>"Dersimde kullandığım belgesel sayesinde Atatürk Temasını işledim ve öğrencilerim halen olayın etkisindedir, her şeyi hatırlıyorlar."</i>	Öğrenmede kalıcılığı sağlama	15	100
<i>"Bir yazarın hayatını anlatan videoyu izletmişim bu çok etkili olmuştu."</i>			
<i>"Çocukların kişiliği hakkında izlettiğim hikayeye birlikte işlediğim ders çok verimli geçti. Öğrencilerim olumsuz örnek sergileyen arkadaşlarına onu örnek gösteriyorlar."</i>			
<i>"Tiyatro kavramını ve tiyatrodaki kullanılan araçlar hakkında bilgisayar sınıfında izlenen video sayesinde bu kavramları öğrencilerim hiç unutmuyor."</i>			
<i>"Dersimin en zevkli olduğu zaman bu araçları kullandığım zamandır."</i>	Öğrencilerin sıkılmasını engelleme	15	100
<i>"Multimedya destekli öğretim ve araçları sayesinde, derste öğrencilerim hiç sıkılmıyor."</i>			
<i>Gezi yazısıyla ilgili metinleri işlerken metni projeksiyonla tahtaya yansıttım ve o yerle ilgili resimler koydum. Bu durumda ders çok iyi geçti."</i>	Konuyu (metni) görsel işitsel araçlarla destekleme	8	53
<i>"Şiir dinlediğim zaman fon müziğiyle dinliyorum."</i>			

Tablo 3'teki verilere göre araştırmada görüşmeye katılan öğretmenlerin f (15) bu soruya verdikleri cevaplar *"Kılavuz kitabını dijital ortamda kullanma f (8), Derste öğrenci motivasyonunu sağlama f (9), Öğretimi kolaylaştırma f (11), Öğrenmede kalıcılığı sağlama f (15), Öğrencilerin sıkılmasını engelleme f (15), Konuyu (metni) görsel işitsel araçlarla destekleme f (8)"* şeklindeki kodlar altında toplandığı görülmektedir. Öğretmenlerden bazıları; *"Dinleme metinlerini bilgisayardan dinliyorum hem zaman kazanıyorum hem de metinle ilgili etkinlikleri tahtaya yansıtarak öğrencilerin metni daha iyi anlamasını sağlıyorum"* (Ö7). *"Bu yolla işlediğim derslerim daha zevkli ve eğlenceli geçiyor, sınıf hakimiyetini daha iyi sağlıyorum"* (Ö5). *"Öğrencilerimin motivasyonunu yükseltmek ve sıkılmasını engellemek için dersimi bilgisayar sınıfında işliyorum. TEOG sınavına girecek öğrencilerime internetten indirdiğim slaytlarla konu tekrarı yaptırıyorum"* (Ö15). *"Yazar veya şair hayatlarını bilgisayardan izlettiriyorum."* (Ö9) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Tablodaki kodlardan ve alıntılanan görüşlerden anlaşıldığı gibi öğretmenlerin, multimedya destekli öğretim ve araçlarıyla dersleri daha zevkli ve eğlenceli işledikleri, zamandan kazandıkları, sınıf hâkimiyetini daha iyi sağladıkları görülmektedir. Bu da multimedya destekli öğretim ve araçlarının Türkçe dersinde kullanılmasının öğretmenler ve öğrenciler için etkili ve verimli bir yol olduğu şeklinde yorumlanabilir.

3. *Türkçe derslerinde Multimedya destekli öğretim ve araçlarını (bilgisayar, projeksiyon, ses sistemi, tv, telefon, cd, vb.) kullanmada kendinizi yeterli buluyor musunuz? Neden?* Katılımcı öğretmenlerin, sorulan soruya verdikleri cevaplar incelendikten sonra ulaşılan kodlar, Tablo 4 ve 5'te belirtilmiştir:

Türkçe Dersinde Multimedya Destekli Öğretim ve Araçlarının Kullanımına Yönelik Öğretmen Görüşleri

Tablo 4: Öğretmenlerin multimedya destekli öğretim ve araçlarını kullanmada kendilerini yeterli bulanların görüşleri ve nedenleri

Örnek Cümleler	Kodlar	f (Tekrarlanma Sıklığı)	Yüzde %
<i>“Bilgisayarı rahat kullanıyorum. Bütün etkinliklerimi bilgisayardan hazırlıyorum.”</i>	Bilgisayar kullanmayı bilme	9	82
<i>“Bilgisayar ve internet yoluyla hazırlık yaptığım için evet kendimi yeterli buluyorum.”</i>			
<i>“Üniversite de bilgisayar dersi alınca etkinlik hazırlamayı da öğrenmiştim. Dersimde sunu hazırlamada zorlanmıyorum.”</i>	Bu konuda eğitim almış olma	8	73
<i>“Bilgisayar sertifikam var. Okulun bilgisayar işlerini de ben yapıyorum.”</i>			
<i>“Öğrencilerim beni bu yolla ders işlemeye zorluyor. Multimedya araçları vazgeçilmez olmuştur.”</i>	Teknoloji ile iç içe olma	11	100
<i>“Yeterli buluyorum, bazen telefonumla dersimi işliyorum. İstedikten sonra her öğretmen teknoloji araçlarını kullanabilir.”</i>			
<i>“Okulumuzda bilgisayar laboratuvarı var, projeksiyon vb. araçları dersimde zorlanmadan kullanıyorum.”</i>	Multimedya ortamına sahip olma	5	45
<i>“Projeksiyon cihazı sınıfımda olduğu için kullanmasını öğrendim ve dersimin çoğunu buradan işliyorum.”</i>			

Tablo 4'teki verilere göre araştırmada görüşmeye katılan öğretmenlerin f (11) bu soruya verdikleri cevaplar *“Bilgisayar kullanmayı bilme f (9), Bu konuda eğitim almış olma f (8), Teknoloji ile iç içe olma f (11), Multimedya ortamına sahip olma f (5),* şeklindeki kodlar altında toplandığı görülmektedir. Öğretmenlerden bazıları; *“Bilgisayarım var ve internet yoluyla her türlü bilgiye ulaşıyorum. Kendimi yeterli buluyorum”(Ö 1). “Bilgisayar kursuna gitmişim ve ders etkinliği hazırlamayı orada öğrenmişim. İyi ki gitmişim o kursa” (Ö 7). “Teknoloji ile iç içe olduğumuz için istemesek de öğreniyor ve uyguluyoruz. Akıllı telefonumla birçok etkinlik yapıyor, uyguluyorum. Dinleme metinlerini dinletiyorum” (Ö 9). “Okulda bilgisayar laboratuvarı olduğu için derslerimi orada işliyorum.” (Ö 6) şeklinde görüş belirtmişlerdir.*

Tablodaki kodlardan ve alıntılanan görüşlerden anlaşıldığı gibi öğretmenler f (11), multimedya destekli öğretim ve araçlarını kullanmada kendilerini yeterli buluyor. Öğretmenlerden f (9) bazıları, bilgisayar kullanmayı bildikleri için kendilerini yeterli hissediyorken, bazıları f (8), lisans eğitiminde ders aldıkları için kendilerini yeterli görmektedir. Bazıları f (11) ise teknolojinin vazgeçilmez olması ve uygun ortama sahip olmasından dolayı kendilerini yeterli gördükleri anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin multimedya destekli öğretim ve araçlarını kullanmada çoğunun kendilerini yeterli bulması, bu yolla Türkçe derslerinin işlenmesinde, öğretmen kaynaklı sıkıntının büyük boyutlarda olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 5. Öğretmenlerin multimedya destekli öğretim ve araçlarını kullanmada kendilerini yetersiz bulanların görüşleri ve nedenleri

Örnek Cümleler	Kodlar	f (Tekrarlanma Sıklığı)	Yüzde %
“Okulda bu araçlardan sadece telefon kullanabiliyorum. Alt yapı yetersiz ki ben de yetersiz kalıyorum..”	Okulun alt yapı yetersizliği	1	25
“Sunu hazırlama ile ilgili hiç eğitim almadım ve yeni atama olduğum için daha öğrenme fırsatım da olmadı.”	Daha önce eğitim almama	1	25
“Türkçe dersi için iyi sunu hazırlama konusunda kendimi yeterli bulmuyorum. İnternette uygun etkinlik bulmak çok zor.”	Türkçe dersi için kaynak yetersizliği	1	25
“Okula bu sene atandım, yetersiz kalıyorum. Burada yardım alaca uzman kimse de yok. Etkinlik hazırlarken zorlanıyorum.”	Yardım alacak kimsenin olmaması	1	25

Tablo 5’teki verilere göre araştırmada görüşmeye katılan öğretmenlerin f (4), bu soruya verdikleri cevaplar “Okulun alt yapı yetersizliği f (1), Daha önce eğitim almama f (1), Türkçe dersi için kaynak yetersizliği f (1), Yardım alacak kimsenin olmaması f (1), şeklindeki kodlar altında toplandığı görülmektedir. Öğretmenlerden bazıları; “Sunu hazırlama ile ilgili hiç eğitim almadım ve yeni atama olduğum için daha öğrenme fırsatım da olmadı” (Ö 12). “Türkçe dersi için iyi sunu hazırlama konusunda kendimi yeterli bulmuyorum .” (Ö 15) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Tablodaki kodlardan ve alıntılanan görüşlerden anlaşıldığı gibi öğretmenlerin f (4), multimedya destekli öğretim ve araçlarını kullanmada kendilerini yetersiz bulduğu anlaşılmaktadır. Bu yetersizlikler de öğretmenlerin tecrübe eksikliği ve okulun alt yapı eksikliğinden kaynaklı olduğu görülmektedir. Bu da ortam hazır hale getirilirse her öğretmenin dersinde multimedya destekli öğretim ve araçlarını kullanabileceği şeklinde yorumlanabilir.

4. Türkçe Derslerinde multimedya destekli öğretim ve araçlarını (bilgisayar, projeksiyon, ses sistemi, tv, telefon, cd, vb.) en çok hangi temel dil becerileri için kullanıyorsunuz? Neden? Katılımcı öğretmenlerin, sorulan soruya verdikleri cevaplar incelendikten sonra ulaşılan kodlar, Tablo 6’da belirtilmiştir:

**Türkçe Dersinde Multimedya Destekli Öğretim ve Araçlarının Kullanımına Yönelik
Öğretmen Görüşleri**

Tablo 6: Öğretmenlerin Türkçe dersinde multimedya destekli öğretim ve araçlarını temel dil becerilerinde kullanmaya göre dağılımı

Örnek Cümleler	Kodlar	f (Tekrarlanma Sıklığı)	Yüzde %
<p>“Metni okumadan önce hazırladığım resimleri perdeye yansıtarak öğrencilerimden metnin içeriğini tahmin etmelerini istiyorum.”</p> <p>“Fon müziği eşliğinde metni okuyunca öğrencilerin hoşuna gidiyor.”</p>	Okuma	12	80
<p>“Yazım ve imla kurallarını işlerken projeksiyon cihazını kullanıyorum. Bu da zamandan kazanmamı ve konunun daha iyi anlaşılmasını sağlıyor.”</p> <p>“Yarım bırakılmış hikaye örneklerini tahtaya yansıtarak öğrencilerden hikayeyi tamamlamalarını istiyorum.”</p> <p>“Örnek yazıları öğrencilere gösteriyorum.”</p>	Yazma	7	47
<p>“Dinleme metnini fon müziği eşliğinde bilgisayardan dinletince ders daha etkileyici ve eğlenceli oluyor.”</p> <p>“Örenciler metni dinlerken bir yanda resimleri inceliyorlar. Böylece metni daha iyi anlıyorlar.”</p> <p>“Bazen metin sonunda uygun film veya videolar izlettiriyorum.”</p>	Dinleme	13	87
<p>“Resimlerden hareketle öğrencilerimi daha rahat konuşturuyorum.”</p> <p>“Yansıttığım kavramlar hakkında öğrencilere söz hakkı vererek konuşturuyorum.”</p> <p>“Öğrencilerden önemli gün ve haftalarla ilgili izledikleri videolar hakkında yorum yapmalarını istiyorum.”</p>	Konuşma	9	60
<p>“Sıfatları işlerken renklerden ve resimlerden faydalanmıştım.”</p> <p>“Örnek soru çözerken projeksiyonu kullanarak herkesin soruyu görmesini sağlıyorum.”</p> <p>“Konu tekrarı yaparken eğitim sitelerinden aldığım hazır sunuları kullanıyorum.”</p>	Dil bilgisi	5	33

Tablo 6'daki verilere göre araştırmada görüşmeye katılan öğretmenlerin f (15) bu soruya verdikleri cevaplar, Okuma f (12), Dinleme f (13), Yazma f (7), Konuşma f (9), Dil bilgisi f (5) şeklindedir. Öğretmenlerden bazıları; “Fon müziği eşliğinde yaptığım şiir dinletilerini öğrenciler hayranlıkla dinleyip bundan çok etkilendiler”(Ö2). “Dinleme metinlerini hep bilgisayardan dinletiyorum. Aynı zamanda öğrencilerime konuya uygun görsellerle sunu hazırlıyorum” (Ö5). “Öğrencilere tema sonlarında temaya uygun film, video izlettiriyorum bunlarla ilgili yorum yapmalarını sağlıyorum.” (Ö10) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin f (15), multimedya destekli öğretim ve araçlarını kullandıkları temel dil becerilerinin dağılımına bakınca en çok f (13) dinleme becerisi, sonrasında ise f (12) okuma becerisi, f (9) konuşma, f (7) yazma ve f (5) dil bilgisi becerisi gelmektedir. Özellikle dinleme becerisinde çok kullanılması öğretmenlerin metinleri bilgisayardan dinletmelerine bağlanabilir. Diğer becerilerdeki kullanıma da bakılarak öğretmenlerin, tüm becerilerde multimedya destekli öğretim ve araçlarını kullandıkları şeklinde yorumlanabilir.

5. *Multimedya destekli öğretim (bilgisayar, projeksiyon, ses sistemi, tv, telefon, cd, vb.) ile işlenen derslerde öğrencilerinizin derse katılımlarını nasıl buluyorsunuz? Neden?* Katılımcı öğretmenlerin, sorulan soruya verdikleri cevaplar incelendikten sonra ulaşılan kodlar, Tablo 7 ve 8’de belirtilmiştir:

Tablo 7: Öğretmenlerin multimedya destekli öğretim ve araçları yoluyla işledikleri Türkçe derslerinde öğrencilerin derse aktif katıldıklarına dair görüşleri

Örnek Cümleler	Kodlar	f (Tekrarlanma Sıklığı)	Yüzde %
“Çeşitli araçlarla işlediğim derslerde öğrenciler, dersi daha dikkatli dinliyor ve derse katılıyor.” “Öğrencilerin derse yönelik dikkatlerini, çoğu zaman resim ya da müzikle sağlıyorum.”	Dikkat çekici olması	13	100
“İzlenen film, video gibi sunumlar sayesinde bütün öğrencilerin derste söyleyecekleri bir şey oluyor.” “Derse en ilgisiz öğrencim bile bilgisayardan dersi işlerken dersle ilgileniyor.”	Görsel işitsel araç kullanılması	9	69
“Bilgisayardan işlediğim ders, çoğu zaman daha iyi anlaşılıyor ve bu da öğrencilerin derste aktifleşmelerine sebep oluyor.”	Dersi daha iyi anlaması	11	85
“Bilgisayar sınıfında ders işlemeyi, öğrencilerim dört gözle bekliyor. Derste sıkılmadan söz alıyorlar.” “Dersi bu yola işlediğim zaman sıkılan öğrencim olmuyor.”	Dersin sıkıcı olmaması	13	100

Tablo 7’deki verilere göre, araştırmada görüşmeye katılan öğretmenlerin f (15), bu soruya verdikleri cevaplar; f (13) “*Dikkat çekici olması*, f (9) *Görsel işitsel araç kullanılması*, f (11) *Dersi daha iyi anlaması*, f (13) *Dersin sıkıcı olmaması*” şeklindeki kodlar altında toplandığı görülmektedir. Öğretmenlerden bazıları; “*Dersi bu yola işlediğim zaman sıkılan öğrencim olmuyor. Derse yönelik Motivasyonları ve katılımları çok iyi oluyor*” (Ö 1). “*Öğrencilerin dikkatlerini çoğu zaman resim ya da müzikle çekerek derse katılmalarını sağlıyorum. Bu dersin sonuna kadar devam ediyor ve hemen hemen hepsi derste aktif oluyor*” (Ö 4). “*İzlenen film, video gibi sunumlar sayesinde bütün öğrencilerin derste söyleyecekleri bir şey oluyor. Okuma, yazması iyi olmayan öğrencim bile derse katılıyor.*” (Ö 8) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin f (13), multimedya destekli öğretim ve araçları yoluyla işledikleri Türkçe derslerinde, öğrencilerin derse aktif katıldıklarına ilişkin kodlara ve görüşlere bakıldığında; dersin dikkat çekme ve motivasyon sağlama aşamasında bu araçlardan faydalandığı ve derse

Türkçe Dersinde Multimedya Destekli Öğretim ve Araçlarının Kullanımına Yönelik Öğretmen Görüşleri

katılımın bu şekilde daha iyi olduğu görülmektedir. Görsel ve işitsel araçlar sayesinde dersin daha iyi anlaşıldığı ve verimli geçtiği anlaşılmaktadır. Bu da multimedya destekli öğretim ve araçları yoluyla işlenen Türkçe derslerinde, öğrencilerin derse aktif katıldıkları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 8: Öğretmenlerin multimedya destekli öğretim ve araçlarını yoluyla işledikleri Türkçe derslerinde öğrencilerin derse aktif katılmadıklarına dair görüşleri

Örnek Cümleler	Kodlar	f (Tekrarlanma Sıklığı)	Yüzde %
<i>“Derste kullandığım bazı araçlar, öğrencilerin dikkatini dağıtarak onların dersten kopmalarına sebep oluyor. Bu da derse katılımı olumsuz etkiliyor.”</i>	Dikkat dağıtması	1	50
<i>“Bilgisayar sınıfında dersim çoğu zaman amacından sapıyor ve öğrenciler derse film izleme ya da müzik dinleme amacını güdüyor. Derse yönelik katılım düşüyor.”</i>	Dersin amacından sapması	1	50

Tablo 8’deki verilere göre, araştırmada görüşmeye katılan öğretmenlerin f (2), bu soruya verdikleri cevaplar *“Dikkat dağıtması f (1), Dersin amacından sapması f (1)”* şeklindeki kodlar altında toplandığı görülmektedir. Öğretmenlerden bazıları; *“Derste kullandığım bazı araçlar öğrencilerin dikkatini dağıtarak onların dersten kopmalarına sebep oluyor. Bu da derse katılımı olumsuz etkilediği için bu araçları çok sık kullanmıyorum”* (Ö 9). *“Bazen ders hakimiyetini kaybediyorum ve dersi etkili işleyemediğim için katılım verimli olmuyor.”* (Ö 15) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin f (2), multimedya destekli öğretim ve araçları yoluyla işledikleri Türkçe derslerinde, öğrencilerin derse aktif katılmadıklarına ilişkin kodlara ve görüşlere bakıldığında; multimedya destekli öğretim ve araçlarının dikkat dağıtması, dersin amacından sapması şeklindeki bazı olumsuzlukları karşımıza çıkıyor. Bu durum da öğretmenlerin, etkinlikleri daha dikkatli ve etkili hazırlamaları gerektiği şeklinde yorumlanabilir.

6. FATİH projesini gerçekleştirilebilir bir proje olarak buluyor musunuz? Neden? Katılımcı öğretmenlerin, sorulan soruya verdikleri cevaplar incelendikten sonra ulaşılan kodlar, Tablo 9 ve 10’da belirtilmiştir:

Tablo 9: FATİH projesini gerçekleştirilebilir bulmayan öğretmenlerin görüşleri

Örnek Cümleler	Kodlar	f (Tekrarlanma Sıklığı)	Yüzde %
<i>“FATİH projesi için okulumuzun uygun olmadığını biliyorum ve bunların giderilmesi de çok zaman alır. İnternet bağlantısı bile şuan düzgün çalışmıyor.”</i>	Alt yapı yetersizliği	1	33

"Projeye ne öğretmenler ne de öğrenciler hazırdır. Öncelikle bu konuda çalışmalar yapılmalıdır. Bir an önce eğitime başlanmalıdır fakat hiç bir çalışma görmediğim için sanki bu proje rafa kalkacak diye düşünüyorum.	Öğretmen ve öğrencilerin bulunuşluk durumlarının yetersizliği	1	33
" Bakanımız çok sık değişiyor ve her gün yeni bir uygulamayla karşılaşıyoruz, özellikle ortaokulda projede geri adım atılacağını düşünüyorum."	Milli Eğitim Bakanının sürekli değişmesi	1	33

Tablo 9'daki verilere göre, araştırmada görüşmeye katılan öğretmenlerin f (3), bu soruya verdikleri cevaplar: "Alt yapı yetersizliği f (1), öğretmen ve öğrencilerin hazır bulunuşluk durumlarının yetersizliği f (1), Milli Eğitim Bakanının sürekli değişmesi f (1)" şeklindeki kodlar altında toplandığı görülmektedir. Öğretmenlerden bazıları; " FATİH projesi için okulumuzun uygun olmadığını biliyorum ve bunların giderilmesi de çok zaman alır. İnternet bağlantısı bile şuan düzgün çalışmıyor, elektrikler sürekli kesiliyor. Şartlar böyleyken projenin gerçekleştirilmesi zor" (Ö 7). " Bakanımız çok sık değişiyor ve her gün yeni bir uygulamayla karşılaşıyoruz, özellikle ortaokulda projede geri adım atılacağını düşünüyorum." (Ö 15) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenler f (3), FATİH Projesini; alt yapı yetersizliği, paydaşların hazır olmaması ve bakan değişikliği gibi nedenlerle gerçekleştirilebilir bulmamıştır. Bunu gerçekleştirilebilir bulmayan öğretmen sayısı az olsa da belirttikleri nedenler dikkat çekicidir.

Tablo 10: FATİH projesini gerçekleştirilebilir bulanla öğretmenlerin görüşleri

Örnek Cümleler	Kodlar	f (Tekrarlanma Sıklığı)	Yüzde %
" Evet buluyorum çünkü teknolojik araçlar eğitimin içinde yer almış zaten." Bilgisayar çağındayız ve bu proje çağa ayak uydurmamızı sağlayacaktır.	Eğitimin vazgeçilmesi olması	12	100
"Gerçekleştirilebilir buluyorum, şuan liselerde uygulamadadır." "Gerçekleştirilmiş projedir."	Günlük hayatta uygulanıyor olması	11	92
"Tüm eğitim camiasında beklenen ve mutlaka gerçekleştirilmesi istenen bir projedir.	Beklentinin yüksek olması	7	54
Benzer projelerin dünyada uygulaması var neden bizde olmasın. Gerçekleştirilebilir buluyorum . İnternet çağında, eğitimin bilgisayarsız ve teknolojisiz olması düşünülemez."	Dünyada örneklerinin olması	9	62

Tablo 10'daki verilere göre, araştırmada görüşmeye katılan öğretmenlerin f (13), bu soruya verdikleri cevaplar: "Eğitimin vazgeçilmesi olması f (12), Günlük hayatta uygulanıyor olması

Türkçe Dersinde Multimedya Destekli Öğretim ve Araçlarının Kullanımına Yönelik Öğretmen Görüşleri

f (11), Beklentinin yüksek olması f (7), Dünyada örneklerinin olması f (9), şeklindeki kodlar altında toplandığı görülmektedir. Öğretmenlerden bazıları; "Tüm eğitim camiasında beklenen ve mutlaka gerçekleştirilmesi istenen bir projedir, bence bu beklenti boşa çıkarılmaz ve birçok eksikliğe rağmen gerçekleştirilecektir" (Ö 5). "Internet çağında eğitimin bilgisayarsız ve teknolojisiz olması düşünülemez. Dünyanın bir çok ülkesinde öğrenciler dersleri teknolojik araçlarla işlemekte, internetten takip etmektedir." (Ö 13) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin f (13), FATİH Projesini gerçekleştirilebilir bulması ve bunun bir an önce hayata geçirilmesi gerektiği şeklinde görüş belirtmesi, FATİH projesinin eğitimde ve Türkçe dersinde öğretmenlere ve öğrencilere fayda sağlayacak bir çalışma olduğu şeklinde yorumlanabilir.

7. Multimedya destekli öğretim ve araçlarının (bilgisayar, projeksiyon, ses sistemi, tv, telefon, cd, vb.) Türkçe derslerinde kullanılması ile ilgili önerilerinizi yazar mısınız? Katılımcı öğretmenlerin, sorulan soruya verdikleri cevaplar incelendikten sonra ulaşılan kodlar, Tablo 11’de belirtilmiştir:

Tablo 11: Öğretmenlerin multimedya destekli öğretim ve araçlarının Türkçe derslerinde kullanılmasına yönelik önerileri

Örnek Cümleler	Kodlar	f (Tekrarlanma Sıklığı)	Yüzde %
"Okullarda gerekli alt yapı çalışması yapılmalıdır. "Fiziki şartların düzeltilmesi."	Alt yapı çalışmalarının yapılması	5	13
" Multimedya destekli öğretim ve araçlarını Türkçe dersinde kullanmak için gerekli kaynaklar bakanlık tarafından hazırlanmalıdır. "Bakanlık dinleme metinleri için cd gönderme işlemini gerçekleştirmekte sıkıntı çekiyor."	Türkçe dersi kaynaklarının hazırlanması	15	100
"Teknolojik araç eğitimi ve etkinlik hazırlama aşamaları için hizmet içi eğitimler verilmelidir. "Bu tarz çalışmalar için öğrenci ve öğretmenlere eğitimler verilmelidir."	Hizmet içi eğitim verilmesi	4	27
"Derslerde öğretmenleri rahatlatacak şey fatih projesidir. Bir an önce uygulanmalıdır. "FATİH projesinin birçok sıkıntıyı gidereceğini düşünüyorum."	Fatih projesinin bir an önce hayata geçirilmesi	15	100
"Okul idarecilerinin, bilgisayar sınıfı ve araçlarının kullanımı hakkında öğretmenlere gerekli kolaylığı göstermeleri gerektiğini düşünüyorum."	Yöneticilerin olumlu tutuma sahip olması	3	20

Tablo 11’deki verilere göre, araştırmada görüşmeye katılan öğretmenlerin f (15), bu soruya verdikleri cevaplar: "Alt yapı çalışmalarının yapılması f(5), Türkçe dersi kaynaklarının hazırlanması f (15), Hizmet içi eğitim verilmesi f (4), Fatih projesinin bir an önce hayata geçirilmesi f (15), Yöneticilerin olumlu tutuma sahip olması f (3)" şeklindeki kodlar altında toplandığı görülmektedir. Öğretmenlerden bazıları; "Teknolojik araç eğitimi ve etkinlik hazırlama aşamaları için öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilerek eksiklikler giderilebilir"(Ö

4). “Okul idarecilerinin bilgisayar sınıfı ve Araçlarının kullanımı ile ilgili öğretmenlere gerekli yardımı göstermeleri, bu araçları koruma altına almadan gönderilme amaçları doğrultusunda herkese kullandırılması gerektiğini düşünüyorum.” (Ö 8) şeklinde görüş belirtmiştir.

Öğretmenlerin f (15), multimedya destekli öğretim ve araçlarını Türkçe derslerinde kullanma ile ilgili önerilerine bakıldığında; Türkçe dersi için kaynak eksikliği ve FATİH projesinin hayata geçirilmesi gerektiği hususlar ilk sırada yer alıyor. İdarecilerin bu konuda olumlu tutuma sahip olması gerektiği görüş dikkat çekicidir. Diğer dikkat çekici durum; öğretmenlerin, Türkçe dersini bu yolla işlemelerine rağmen hepsinin öneri sunmalarıdır. Bu da multimedya destekli öğretim ve araçları ile Türkçe dersinin işlenmesi aşamasında yetersizliklerin var olduğu şeklinde yorumlanabilir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmaya katılan öğretmenlerin, Türkçe dersinde multimedya destekli öğretim ve araçlarını kullanmaya ilişkin görüşleri incelendiğinde; katılımcı öğretmenlerin tamamı multimedya destekli öğretim ve araçlarını derslerinde kullandıkları görülmüştür. Öğretmenlerin, multimedya destekli öğretim ve araçları ile derslerini daha zevkli ve eğlenceli işledikleri, zamandan kazandıkları, sınıf hâkimiyetini daha iyi sağladıkları sonucuna varılmıştır. Öğretmenlerin, multimedya destekli öğretim ve araçlarını kullanmada öğretmenlerin f (11) kendilerini yeterli bulması, bu yolla Türkçe derslerinin işlenmesinde engel teşkil edecek önemli sorunların olmadığı sonucuna varılmıştır. Öğretmenlerin, multimedya destekli öğretim ve araçlarını kullandıkları temel dil becerilerinin dağılımında ilk sırada dinleme ve okuma becerisi, sonrasında ise konuşma, yazma ve dil bilgisi becerisi gelmektedir. Öğretmenlerin, Türkçe dersinde multimedya destekli öğretim ve araçlarını en çok dinleme becerisi için en az da dil bilgisi becerisi için kullandıkları sonucuna varılmıştır.

Öğretmenlerin, multimedya destekli öğretim ve araçlar yoluyla işledikleri Türkçe derslerinde, öğrencilerinin dikkatini çekme ve motivasyonunu sağlama, sıkılmasını engelleme gibi durumlarda bu araçlardan faydalandığı görülmüştür. Film vb. görsel ve işitsel araçlar sayesinde dersin daha iyi anlaşıldığı ve verimli geçtiği öğrencilerin bu sebeplerden dolayı derse katılımının daha aktif olduğu sonucuna varılmıştır.

Öğretmenlerin f (12), FATİH Projesini gerçekleştirilebilir bulması ve bunun bir an önce hayata geçirilmesi gerektiğini istemesi, FATİH projesinin eğitimde ve Türkçe dersinde öğretmenlere ve öğrencilere fayda sağlayacak bir çalışma olduğu, öğretmenlerin projeden beklentilerinin yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Öğretmenlerin, Türkçe dersinde multimedya destekli öğretim ve araçlarını kullanarak ders işlemelerine karşılık sundukları önerilerde yetersizliklerin var olduğu ve bunların da bir an önce giderilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Literatür incelendiğinde, multimedya destekli öğretim ve araçlarının Türkçe dersi ve diğer derslerde kullanılmasının etkili bir yöntem olduğu gözlemlenmektedir. Bu yöntemin hem Türkçe dersi hem de diğer derslerin işlenmesinde etkili bir yöntem olduğu yapılan benzer araştırmalarda da görülmektedir: Fındık Dönmez (2015) çalışmasında, Türkçe derslerinde karikatür kullanmanın öğrencilerin okuduğunu anlama ve yazma beceri üzerinde anlamlı bir etkisi olduğunu belirtmiştir. Balkı (2008) çalışmasında, görsel ve işitsel araçların öğrencilerin dikkat ve motivasyonlarını diri tuttuğu ve bu araçların öğrenmeyi kolaylaştırıp daha kalıcı

Türkçe Dersinde Multimedya Destekli Öğretim ve Araçlarının Kullanımına Yönelik Öğretmen Görüşleri

duruma getirdiği sonucuna varmıştır. Küçük (2006) çalışmasında, öğretmen merkezli ders işlemenin artık yeterli olmadığı ve gelişen teknoloji ile birlikte öğrencinin merkezde olduğu yeni yolların denenmesi gerektiği sonucunu elde etmiştir. Atık Çatak (2006) çalışmasında, PowerPoint sunu programı yoluyla yapılan okumada, öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini daha iyi kullandıkları sonucuna varmıştır. Cnets (2006) çalışmasında, derslerde kullanılan araç gereçler öğrencilerin derse yönelik dikkatlerinde olumlu etki ettiğini; Martin (2006) çalışmasında, bireylerin eğitiminde teknoloji ve teknolojinin ürünlerini kullanmanın öğrencilere faydalı olacağı, onları eğitim ortamına çekeceğini vurgulamışlardır. Yaman (2005) Mayer'in çoklu ortam teorisinden hareketle resimlerin ve bu resimlerle ilgili okuma metinlerin öğrencilerin anlama ve problem çözme yeteneğini geliştirdiği sonucunu elde etmiştir. Sönmez (2004) çalışmasında, teknoloji araçları sayesinde öğrencilerin birden çok duyusuna hitap edildiği ve bu yolla öğrenme daha etkili olduğuna dikkat çeker. Başaran (2003) öğretmenlerin Türkçe dersinde kullandıkları öğretim materyallerini incelediği çalışmasında, öğretmenlerin kitap ve tahta dışında öğretim materyali kullanma seviyelerinin düşük olduğunu belirtmiş ve konunun önemine değinmiştir. Melvin ve Horton (1996); Boster, Meyer, Roberto ve Inge (2002); Hersh, Meng-Fen ve Georgette (2003); Al-Mujaini, 2006; Rowe, 2007; Arkün, (2007); Yeşiltaş (2010); Goodin (2012); Çetin (2010) çalışmalarında, derslerde teknoloji araçlarını kullanmanın öğrencilerin bireysel farklılıktan kaynaklanan eksikliklerini giderdiği, öğrencilerin derse ilgili olmalarını sağladığı sonucuna varmışlardır.

Öğretmenlerin; değişik yöntemlerle işledikleri derslerde, öğrencilerin ve öğretmenlerin zevkli ve eğlenceli Türkçe dersi işleyebilecekleri ve multimedya destekli öğretim ve araçlarının, dersin daha çok sevilmesinde ve öğrencilerin dersi daha iyi anlamasında etkili olabileceği söylenebilir. Öğretmenlerin, Türkçe dersinde öğrencilerinin başarılarını ve derse ilişkin ilgi ve dikkatlerini arttırmak için multimedya destekli öğretim ve araçlarını kullanabilirler. Ulaşılan sonuçlar ve tartışmadan hareketle üzerinde durulan konu ile ilgili şu önerilerde bulunulabilir:

1. Araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşlerinden hareketle multimedya destekli öğretim ve araçları ile işlenen Türkçe dersi için nitelikli kaynaklar ve etkinlikler hazırlanmalıdır.
2. Multimedya destekli öğretim ve araçlarının Türkçe dersinde uygulanması hakkında öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilmelidir.
3. Milli Eğitim Bakanlığı, öğretmenlere kılavuz kitabı ile birlikte multimedya ortamında kullanılacak etkinlik cd'leri hazırlayarak göndermelidir. Böylelikle mesleğe yeni başlayan ya da bu araçları kullanamayan öğretmenlere değişik öğretim yollarını kullanma fırsatı sunulmuş olur.
4. Okullarda, mevcut alt yapı ve bilgisayar sınıfları, multimedya destekli öğretim ve araçlarının rahatlıkla kullanılabilmesi için uygun hale getirilmelidir.
5. FATİH projesinin ivedilikle hayata geçirilmesi, proje paydaşlarının süreç hakkında bilgilendirilmesi gerekir.
6. Multimedya destekli öğretim ve araçları kullanımı ile ilgili diğer branş öğretmenleri ile de görüşmeler yapılarak bu yöntemin tüm dersler için uygulanabilirliği incelenebilir.

KAYNAKÇA

- Akçay, A. ve Şahin, A. (2012). Webquest (web macerası) öğrenme yönteminin Türkçe dersindeki akademik başarı ve tutuma etkisi. *Eğitim Bilimleri Araştırmalar Dergisi, Uluslararası e- Dergi. 2 (2)*, 33-45.
- Akkoyunlu, B. ve Yılmaz, M. (2005). Türetimci çoklu öğrenme kuramı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (28)*, 9-18.
- Al-Mujaini, E. Y. (2006). *The integration of computer technology in an eighth-grade male social studies classroom in the United Arab Emirates*. Unpublished Doctoral Dissertation, Ohio: The College of Education of Ohio University
- Arıkan, Y. D. (2006). Web destekli etkin öğrenme uygulamalarının öğretmen adaylarının derse yönelik tutumları üzerindeki etkileri. *Ege Eğitim Dergisi, 7(1)*, 23-41.
- Arkün, S. (2007). *ADDIE tasarım modeline göre çoklu öğrenme ortamı geliştirme süreci ve geliştirilen ortam hakkında öğrenci görüşleri üzerine bir çalışma*. Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Y. Lisans Tezi. Ankara.
- Atik Çatak, A. (2006). *Powerpoint sunu programıyla hazırlanan okuma materyalinin eğitilebilir zihin engelli öğrencilerin okuduğunu anlama becerisi üzerine etkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Balkı, E. (2008). *Öğretmenlerin bilişim teknolojilerine ilişkin algıları ve uygulamaları: Özel Konya Esentepe ilköğretim okulu örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Başaran, M. (2003). *İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda öğretmenlerin Türkçe derslerinde öğretim materyalleri kullanma durumları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Bayhan, P., Olgun, P. ve Yelland, N. J. (2002). A study of pre-school teachers' thoughts about computer sisted instruction. *Contemporary Issues in Early Childhood, 3(2)*, 298–303
- Bogdan, R. C. & Biklen, S. K. (2007). *Qualitative research for education: an introduction to theory methods*. (4th Edition), Pearson International Edition: Boston.
- Boster, F. J., Meyer, G. S., Roberto, A. J., & Inge, C. C. (2002). *A report on the effect of the unitedstreaming application on educational performance*, Retrieved October 21, 2015, from <http://www.ncrel.org/sdrs/areas/issuesmethods/technlgy/te800.htm#researchresult>.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Cnets, (2006). *Technology foundation standards for students*, Retrieved October 20, 2015, from http://cnets.iste.org/students/s_stands.html
- Çakmak, O. (1999). Fen eğitiminin yeni boyutu: Bilgisayar-multimedya-internet destekli eğitim. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel Sayı,(11)*, 116- 125.
- Çetin, O. (2010). Fen ve Teknoloji Dersinde çoklu ortam tasarım modeline göre hazırlanmış web tabanlı öğretim içeriğinin öğrenci başarı ve tutumlarına etkisi ile içeriğe

Türkçe Dersinde Multimedya Destekli Öğretim ve Araçlarının Kullanımına Yönelik Öğretmen Görüşleri

- yönelik öğretmen ve öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi. Yayınlanmamış doktora tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Fındık Dönmez, A. (2013). *İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Türkçe öğretiminde okuduğunu anlama ve yazma becerilerinin gelişmesinde karikatürün etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Goodin, L. M. (2012). *Incorporating technology into the instruction of Social Studies*. Unpublished Master Dissertation, Master of Arts Teaching and Leadership Program, Chicago – Illinois: Saint Xavier University. Eric Number: ED531350
- Hersh C. W., Meng-Fen L., & Georgette M. M. (2003). *A meta-analysis of the effectiveness of teaching and learning with technology on student outcomes*, Retrieved October 21, 2015, <http://www.ncrel.org/tech/effects2/abstract.htm>
- Kaptan, S. (1998). *Bilimsel araştırma teknikleri ve istatistik yöntemleri*. Ankara: Tekışık Web Ofset Tesisleri.
- Küçük. M. (2006). *İlköğretimde çoklu ortam ve bilgisayar kullanımının gerekliliği (Konya ili örnekleme)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Martin, S. S. (2006). *Special education, technology, and teacher education*. *ForeSITE*, 1(1). [site.aace.org/pubs/foresite/SpecialEducation.pdf](http://www.aace.org/pubs/foresite/SpecialEducation.pdf) Retrieved October 20, 2015.
- Melvin , P. & Horton , J. (1996). *Using technology to enhance teacher preparation*. *ERIC, Document, ED395929*.
- Rowe, S. (2007). *Symbols and landmarks: software to teach social studies content to third grade students a field test of caı software*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, California State University.
- Sönmez, V. (2004). *Öğretmen el kitabı*, (11.Baskı) Ankara: Anı Yayınları.
- Uşun, S. (2004). *Bilgisayarlı destekli öğretimin temelleri*. Ankara: Nobel Kitabevi.
- Yaman, M. (2005). *Solunum zinciri konusunda simülasyonla desteklenmiş bir bilgisayar programının öğrenme ve ilgiye etkisi*. *Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, (29), 22-228.
- Yeşiltaş, E. (2010). *Sosyal bilgiler öğretimine yönelik geliştirilen bilgisayar yazılımının akademik başarı ve tutuma etkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2000). *Nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yurdakul, İ. (2004). *Eğitim ortamında etkileşimli çoklu ortam cd-rom'larının değerlendirilmesi*, *The Turkish Online Journal of Educational Technology* (3,4),98-101
- Yüksel, A., Mil, B., Bilim, Y. (2007). *Nitel araştırma: Neden, nasıl, niçin?* Ankara: Detay Yayıncılık